

Obsah

Poděkování ... 9

Předmluva (Martin Soukup) ... 11

Úvod ... 15

1. **Atletické sporty** / Citius, altius, fortius! ... 19
2. **Bydlení** / Z vigvamů do vil i paláců ... 29
3. **Dávání darů** / Dar si vždy jiného daru žádá ... 37
4. **Dekoratívni umění** / Umění, jež povznáší lidské duše ... 43
5. **Dělba práce** / Ta dělá to a ten zas tohle ... 51
6. **Doby jídla** / Dobré chutnání k tomu gáblíku ... 57
7. **Eschatologie** / Co bude, až zemřeme a skončí svět ... 63
8. **Etika** / Pout' za morálkou a mravy národů ... 69
9. **Etiketa** / Plití a bzdění vůkol se zapovídá ... 77
10. **Etnobotanika** / Od ayahuasky k pochopení světa ... 83
11. **Folklor** / „Raz byl jeden chudobný chlop...“ ... 91
12. **Gesta** / Říkejme to rukama, poradil Beda ... 99
13. **Hodování** / Společně jedli, pili, hodovali ... 107
14. **Hry** / Necht' Macuilxochitl přeje vaší hře ... 115
15. **Hudba** / Znějící mystérium lidské mysli ... 123
16. **Hygiena** / Jak jsme dávali nečistotě sbohem ... 131
17. **Chirurgie** / Říznout, pustit krev... a uzdravit ... 139
18. **Jazyk** / Zmatení jazyků a Ježíšův mixér ... 147
19. **Kalendář** / Nejen o měsíci, kdy sobi říjí ... 155
20. **Kosmologie** / To hvězdné nebe nad námi ... 163
21. **Kouzla** / Přeješ-li si déšť, polij peperugu ... 171
22. **Léčba vírou** / Věř... a víra tvá tě uzdraví ... 179
23. **Manželství** / Navždy spjati: s jednou i třemi ... 187
24. **Medicína** / Od šamanů a asklepií k jipkám ... 195
25. **Mírnění přirozených projevů těla** / Zušlechtění parfémy i kapesníky ... 203
26. **Mytologie** / Na bájně příběhy nezapomínejme ... 209
27. **Náboženské rituály** / Hold bohům, klanění se silám ... 217
28. **Námluvy** / „I kdyby nebyly hezké, chval je“ ... 225
29. **Návštěvy** / Přes prahy k bližním i cizincům ... 233
30. **Obchod a směna** / No nekupte to! A platte „lístečky“ ... 241
31. **Odstavení od kojení** / Opeřit bradavky – a kojbě je konec ... 249
32. **Osobní jména** / Vše nejlepší k vašim jmeninám ... 257
33. **Označení příbuzenských vztahů** / Bratři a sestry, čípak asi jste? ... 265
34. **Počítání** / Výpočty o milionech neznámých ... 271
35. **Pohostinnost** / „Host do domu, Bůh do domu“ ... 281

Po ranních modlitbách odpočívající mnišky, buddhistické sestry z vietnamského kláštera Tu Hieu (2016). Foto Michal Novotný

36. **Pohřební obřady** / Zakopat, zpopelnit, mumifikovat ... 289
37. **Pojmy pro duši** / Jak a kam putují duše světa ... 299
38. **Poporodní péče** / Statečné matky, starostliví tátové ... 307
39. **Populační politika** / Cesty k přelidnění i vymírání ... 315
40. **Porodnictví** / Zač vděčíme babkám pupkořezným ... 323
41. **Potravní tabu** / Co nesmíme zbaštit a vypít ... 331
42. **Pověry o štěstí** / Touha jít štěstíčku naproti ... 339
43. **Pozdravy** / Čau, zdarec, ale i plivanec ... 345
44. **Pozorování počasí** / Z tanců deště družice vzešlé ... 353
45. **Pracovní kooperace** / Živoucí katedrála lidské spolupráce ... 361
46. **Pravidla dědění** / Dědicové impéria, ale též vydědění ... 369
47. **Příbuzenské skupiny** / Když se zeť musel vyhýbat tchyni ... 377
48. **Rezidenční pravidla** / Za kým by běžela odbeglica ... 385
49. **Rituály pohlavního dospívání** / Jak rázně skočit do dospělosti ... 393
50. **Rodina** / Rodina je základ státu – i kmene ... 401
51. **Rozdělování ohně** / Prométheus a my, jeho dlužníci ... 409
52. **Rozdílnost společenského postavení** / Bigmeni, kteří si status zasloužili ... 417
53. **Sexuální omezení** / Tu, jež ztratila cudnost, zazdíme ... 425
54. **Smírčí oběti nadpřirozeným bytostem** / Agnus Dei – a my všichni ostatní ... 433
55. **Společenská organizace** / Bez řádu nikdo žít neumíme ... 441
56. **Tabu incestu** / Jak si lidé zakázali krvesmilstvo ... 449
57. **Tanec** / Lidé tancují pro bohy i pro radost ... 457
58. **Trestní sankce** / Strach jako prevence zakázaného ... 467
59. **Truchlení** / Nač byly pokajnice a oplakvačky ... 475
60. **Účesy** / Lidské osudy ovinuté kadeřemi ... 485
61. **Vaření** / Degustační výlet do světové kuchyně ... 493
62. **Věkové stupně** / Sparťané si dětství příliš neužili ... 501
63. **Věštění** / Kterak si vyvěstí osud z jater ... 509
64. **Vláda** / Když hlasovali indiánští sačemové ... 517
65. **Vlastnická práva** / „A tahle kláda v mostě je moje“ ... 525
66. **Výchova, vzdělávání** / Eskymáci rákosku nepotřebovali ... 531
67. **Výchova k čistotnosti** / I před čtením si umývejte ruce ... 539
68. **Výklad snů** / Luštitelé vizí z džunglí i pohovek ... 547
69. **Zákon a právo** / Normami proti chaosu a bezpráví ... 555
70. **Zdobení těla** / Co vše se dá provádět s tělem ... 563
71. **Zhotovování nástrojů** / Rýpacím stéblem až ke hvězdám ... 571
72. **Zvyky v těhotenství** / Koho očekávat ve špičatém břiše ... 581
73. **Žertování** / Srandičky pro indoše i babičky ... 587

Závěr ... 595

Poznámky ... 599

Použitá literatura ... 609

Summary / Résumé ... 626

O autorovi ... 627

Rejstřík jmenný ... 629

Rejstřík etnik a kultur ... 637